

AVROTROS
VRIJDAG
CONCERT

4 december 2025

Antwerp Symphony
Orchestra met **Bruckner 4**

Welkom bij het **AVROTROS Vrijdagconcert**

Al decennialang luidt het AVROTROS Vrijdagconcert het weekend muzikaal in, zowel in TivoliVredenburg als in huiskamers door het hele land via NPO Klassiek. Er klinkt een rijke variatie aan klassieke meesterwerken, onbekende parels van bekende componisten, Nederlandse muziek en spannende premières.

Laat u verrassen door de vaste bespelers: het Radio Filharmonisch Orkest en het Groot Omroepkoor, en geniet van bijzondere gastoptredens van binnen- en buitenlandse orkesten, ensembles en solisten. Dit seizoen is mezzosopraan Maria Warenberg artist in residence bij het AVROTROS Vrijdagconcert.

De Stem is de rode draad door dit seizoen. Zangers krijgen alle ruimte, er is een keur aan vocale stersolisten en er zijn verschillende topkoren te gast. De stem vertelt een verhaal, kleurt, ontroert, inspireert en spreekt direct tot het hart. Geen wonder dat veel componisten hun mooiste muziek componeerden voor de zangstem. De stem kan intiem klinken, in een recital en in kamermuziek. Of grandioos overweldigen, als een groot koor alle registers opentrekt. Dit seizoen kunt u in heel diverse concertervaringen ontdekken waarom de menselijke stem vaak het mooiste instrument wordt genoemd. Uiteraard klinken ook indrukwekkende symfonische hoogtepunten: elke klassieke muzikliefhebber kan zijn hart ophalen in het Vrijdagconcert.

Namens AVROTROS, Stichting Omroep Muziek, NPO Klassiek en TivoliVredenburg wensen wij u een seizoen vol muzikale hoogtepunten.

Concertlocatie

TivoliVredenburg
Vredenburgkade 11
3511 WB Utrecht

Kaartverkoop en reserveren

Kaarten koopt u via de kassa van TivoliVredenburg (030 231 45 44) of online (www.tivolivredenburg.nl/avrotros-vrijdagconcert) en u krijgt een compleet overzicht). Meer informatie vindt u ook op www.avrotrosvrijdagconcert.nl.

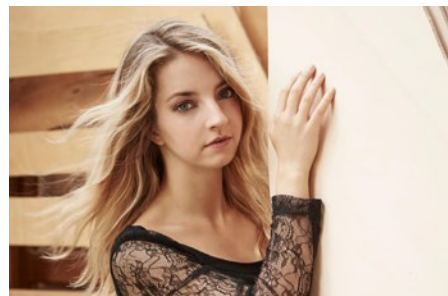
Informatie programmering & reacties

- www.avrotrosvrijdagconcert.nl
- AVROTROS Vrijdagconcert
- avrotrosklassiek
- AVROTROS Klassiek

Postadres

AVROTROS Vrijdagconcert
Postbus 2
1200 JA Hilversum

AVROTROS VRIJDAG CONCERT

DONDERDAG 4 DECEMBER 2025, 20.15 UUR

AVROTROS Klassiek I/AVROTROS Klassiek II
TivoliVredenburg Grote Zaal, Utrecht

Antwerp Symphony Orchestra met **BRUCKNER 4**

Antwerp Symphony Orchestra

Eliahu Inbal dirigent

Lise de la Salle piano

FRANZ LISZT (1811-1886)

Pianoconcert nr. 1 in Es (1849/1853)

Allegro maestoso

Quasi adagio

Allegretto vivace – Allegro animato

Allegro marziale animato

PAUZE

ANTON BRUCKNER (1824-1896)

Symfonie nr. 4 'Romantische'

(1874/1880)

• Bewegt, nicht zu schnell

• Andante quasi Allegretto

• Scherzo: Bewegt

• Finale: Bewegt, doch nicht zu schnell

Het gebruik van uw telefoon

kan storend zijn voor de musici en andere concertbezoekers. We verzoeken u vriendelijk uw telefoon niet te gebruiken en op vliegtuigstand of uit te zetten.

Dit concert is te beluisteren op 5 december via NPO Klassiek, zie ook npoklassiek.nl
Presentatie: Leonard Evers

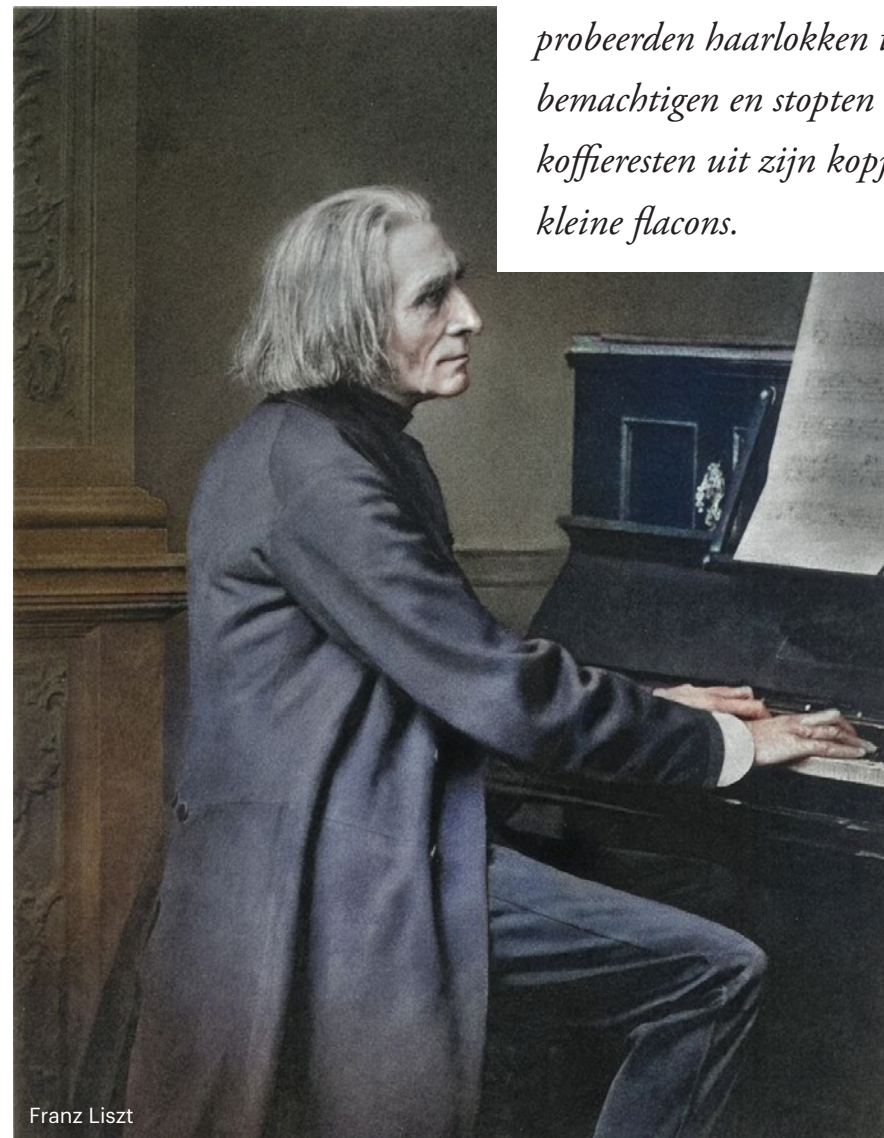
Programmamuziek tussen religieuze diepgang en **ROMANTISCHE VIRTUOSITEIT**

Franz Liszt en Anton Bruckner zijn op het eerste gezicht tegenpolen: Liszt de virtuoze kosmopoliet, popster avant la lettre; Bruckner een bescheiden Oostenrijkse kerkmusicus, vroom en serieus. Tegelijkertijd zijn er veel overeenkomsten: hun werken delen een harmonische rijkdom en expansieve klankwereld en de twee Wagner-adepten beschouwden beiden muziek als een middel om hun geloof en het sublieme uit te drukken.

Uiterlijk en innerlijk

'Jij behoort de kunst toe, niet de kerk.' Met deze ferme uitspraak zorgde Adam Liszt - een musicus én uitgetreden Franciscan - ervoor dat zijn twijfelende zoon Franz niet voor de kerk koos, maar voor de muziek. We zijn hem dank verschuldigd. Al van jongs af aan was **Franz Liszt** zeer geïnteresseerd in het geloof en verslond hij stapels religieuze boeken. Op latere leeftijd liet hij zich zelfs tot diaken wijden. Tegelijkertijd was Liszt als grandioos pianist een vingervlugge playboy, een woest aantrekkelijk idool. De hysterie van zijn idolate fanschare werd door Heinrich Heine tot 'Lisztomania' omgedoopt. Lisztbewonderaars vochten om zijn zakdoeken, probeerden haarlokken te bemachtigen en stopten de koffieresten uit zijn kopje in kleine flacons. Een dame raapte zelfs een sigarenpeuk op en liet die in een met diamanten bezet amulet plaatsen. Liszt had diverse affaires met vrouwen van aanzien. Die tegenstelling tussen diepgang en oppervlakte vindt weerklink in zijn muziek. Want dat zijn virtuositeit als pianist nauwelijks grenzen kende, is hoorbaar in veel van zijn pianocomposities. Wie 'Franz Liszt' zegt, denkt al snel aan technische hoogstandjes, razendsnelle loopjes en een enorme hoeveelheid noten per minuut. Tegelijkertijd zocht hij als componist naar diepere betekenis en artistieke gelaagdheid. Zo ontwikkelde hij een geheel nieuw orkestraal genre: het symfonisch gedicht. Van die grote eendelige orkestwerken met verhalend karakter, schreef hij er liefst dertien. Ze zijn ongeëvenaard in dramatische samenhang en harmonische vernieuwing.

Lisztbewonderaars vochten om zijn zakdoeken, probeerden haarlokken te bemachtigen en stopten de koffieresten uit zijn kopje in kleine flacons.

Franz Liszt

*Op de heroïsche opening
volgen al snel passages van
mysterieuze anticipatie,
poëtische verstilling en
emotionele diepgang*

Liszt componeerde slechts twee pianoconcerten. Daarin zocht hij naar een versmelting van technische briljantie, poëtische verbeelding en symfonische eenheid. Vorm en inhoud moesten samenvallen, zodat de piano kan schitteren binnen een hecht symfonisch geheel. Liszt wilde geen duel tussen orkest en solist, zoals op dat moment toch wel gebruikelijk was, maar een complexe choreografie waarin die twee partijen samenwerken en elkaar versterken.

Daarmee stelde Liszt zich voor een grote opgave.

Het duurde dan ook bijna een kwart eeuw voordat het *Eerste pianoconcert* af was. Want de eerste schetsen stammen uit 1830, toen Liszt 19 jaar oud was. In 1849 voltooide hij het concert, maar tevreden was hij nog niet. In 1853 wijzigde hij nog het een en ander en pas twee jaar later, 25 jaar nadat hij de eerste ideeën op papier zette, ging het werk in première met Liszt zelf achter de piano en zijn vriend Hector Berlioz als dirigent.

Hoewel het werk uit vier delen bestaat, is het in feite één doorgecomponeerd geheel. De thematische ontwikkeling strekt zich uit over de vier delen heen. Motieven keren telkens terug, maar in andere gedaanten, een principe dat Liszt ook toepaste in zijn symfonische gedichten. Het krachtige thema waarmee het orkest opent en dat door de piano wordt overgenomen en uitgebouwd, komt in verschillende gedaanten terug in de vier delen. Daarmee is Liszts *Eerste pianoconcert* het eerste pianoconcert in cyclische vorm. Op de heroïsche opening volgen al snel passages van mysterieuze anticipatie, poëtische verstilling en emotionele diepgang, waarna hevige dramatiek en vrolijke uitbundigheid elkaar afwisselen.

In het tweede deel overheersen introspectie, tedere lichtheid en zangerige lyriek.

Het derde deel heeft de functie van een scherzo. Bravoure wordt afgewisseld met speelse opgewektheid. Dat laatste wordt versterkt door het gebruik van de triangel, een op dat moment ongebruikelijke - en ook wel bekritiseerde - toevoeging die humor en betovering aan het pianoconcert toevoegt.

Het slotdeel opent als triomfmars, wordt onderbroken door een dramatische variant van het hoofdthema, maar ontvouwt zich al snel tot een samenspel tussen piano en orkest, dat toewerkt naar een heroïsch stralende climax.

Met dit *Eerste pianoconcert* bewees Liszt dat het pianoconcert niet alleen een vehikel is voor virtuositeit, maar ook een werk met een eigen dramatiek, een perfecte samensmelting tussen pianoconcert en symfonisch gedicht, waarin uiterlijk en innerlijk prachtig samenvallen.

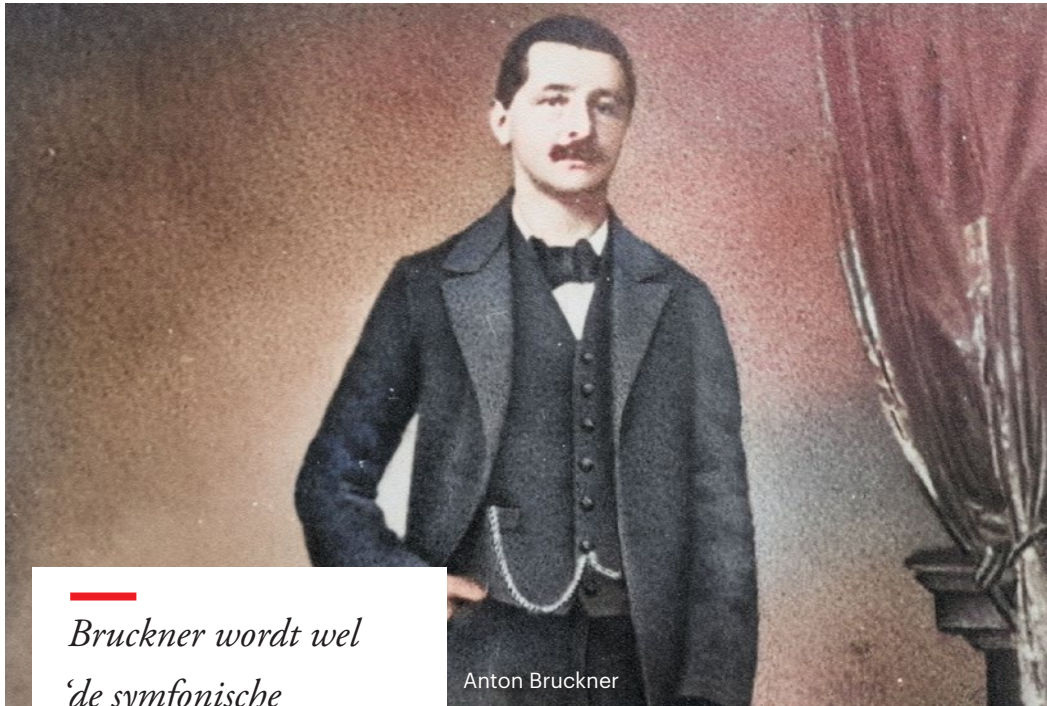
Klinkende kathedralen

Anton Bruckner is de componist van een machtig oeuvre vol diepgang; zalvend, louterend. Als uiterst toegewijde dienaar van God noteerde hij dagelijks gecodeerde gebeden in een speciaal schriftje. En als organist van de Dom van Linz stelde hij zijn leven in het teken van de kerkmuziek. Hij kreeg er klaarblijkelijk een goddelijke gave voor terug, waarmee hij - pas rond zijn veertigste - aan een grandioos symfonisch oeuvre begon te bouwen. Met een onnavolgbare ijver begon hij onophoudelijk te componeren. Maar al snel keerde zijn werklust zich tegen hem. Zijn componeren werd steeds dwangmatiger

Anton Bruckner

*Anton Bruckner is de
componist van een machtig
oeuvre vol diepgang;
zalvend, louterend.*

Anton Bruckner

Bruckner wordt wel 'de symfonische Wagner' genoemd

en veranderde in een compulsieve stoornis waarbij hij vooral geobsedeerd raakte door getallen. Toen deze 'telziekte' dusdanig escaleerde dat hij ramen in gebouwen, bladeren aan bomen en sterren aan het firmament ging tellen, werd hij opgenomen in een sanatorium in Bad Kreuzen. Tegen alle verwachtingen in – de behandelmethode van psychiatrische ziektebeelden stonden nog in de kinderschoenen – genas Bruckner van zijn obsessie. Een wonder? Het resultaat is in elk geval een grandioos oeuvre van elf symfonieën (waarvan twee officiële): stuk voor stuk klinkende kathedralen. Zijn koormuziek is van een onaardse schoonheid.

Muzikaal gezien was Bruckner een Wagner-adept. Bruckner wordt wel 'de symfonische Wagner' genoemd en hij droeg zijn *Derde symfonie* aan Wagner op. Daarom werd Bruckner in het muzikale kliekje van Wagner en Liszt gepositioneerd, componisten die geassocieerd worden met programmamuziek: muziek met een verhaal. Bruckner voelde

zich bij Wagner en Liszt meer thuis dan in het kamp van Johannes Brahms, die absolute muziek propageerde - 'muziek die niets anders uitdrukt dan zichzelf', aldus muziekcriticus en Brahms' vriend Eduard Hanslick.

Toch schuurt die classificatie van Bruckner als 'programmacomponist' een beetje, want eigenlijk componeerde Bruckner helemaal geen programmamuziek. Zijn muziek is niet per se verhalend en niet echt gecomponeerd om beelden op te roepen. Bruckner was een bouwmeester die kathedralen van klank optrok, geen verhalenverteller. Behalve in de *Vierde symfonie*, bijgenaamd 'De Romantische'. Daarin sloot Bruckner zich ogenschijnlijk volledig aan bij Wagner en Liszt. Hij componeerde een ontwakende middeleeuwse stad, een jachttafereel, 'woudlyriek' en een volksfeest, kortom de romantiek gevat in een symfonische vorm. Hij omschreef het openingsdeel van zijn *Vierde symfonie* eens als: 'Een middeleeuwse stad in de ochtendschemering. Klokgelui in de ochtend. De stadspoorten gaan open. Op vurige paarden rijden de ridders naar buiten, de betovering van het bos met boomgeruis en vogelgezang bevangt hen. Zo ontwikkelt zich een romantisch tafereel.' Met de koperblazers voorop en de hoorn in de hoofdrol, ontvouwt zich een symfonie van een hemelse lengte. Maar wie hier de verhalende kracht van Liszt zoekt, komt toch bedrogen uit. Want veel meer dan een verhaal, bouwt Bruckner hier een klinkend monument voor de Oostenrijkse natuur en het pastorale leven. De vier omvangrijke delen roepen elk een ander aspect daarvan op: in het eerste deel doet de hoorn de wereld en de natuur ontwaken. Het tweede deel is een lied, het derde een jachttafereel, in de vorm van een rustieke Boheems/Oostenrijkse dans in karakteristiek drielidig Bruckner-ritme. De finale is een vrolijk volksfeest. Zoals bij veel van zijn symfonieën bleef Bruckner door de jaren heen aan de symfonie sleutelen, waardoor het stuk in verschillende versies bestaat. Maar voor alle versies geldt: in zevenig minuten wordt een monument van klank opgetrokken ter ere van de goddelijke Oostenrijkse natuurpracht en het vrije, onbekommerde pastorale leven. Een uitvoering van Bruckners 'Romantische' is een overweldigende belevenis.

TEKST: ALEXANDER KLAPWIJK

Uitvoerenden

Antwerp Symphony Orchestra

Het Antwerp Symphony Orchestra is het symfonisch orkest van Vlaanderen en België, met de vermaarde Koningin Elisabethzaal in Antwerpen als thuisbasis.

Het orkest geniet een nauwe samenwerking met eredirigent Philippe Herreweghe en dirigent emeritus Jaap van Zweden, en brengt concerten op de grootste podia in België en daarbuiten. Vanaf seizoen 2026-2027 neemt Marc Albrecht de rol van chef-dirigent van het orkest op.

Sinds de oprichting in 1955 belichaamt het orkest de klank van mode-, haven- en diamantstad Antwerpen. Door een jarenlange samenwerking met Philippe Herreweghe onderscheidt het orkest zich door zijn verfijnde uitvoeringen en warme orkestklank, die verder is ontwikkeld onder leiding van chef-dirigenten als Jaap van Zweden, Edo de Waart en Elim Chan.

Het programma strekt zich uit van de barokmuziek en de romantiek tot het hedendaagse repertoire, met bijzondere aandacht voor Vlaams muzikaal erfgoed en het symfonisch repertoire van de 19e en 20e eeuw. Hiervoor wordt samengewerkt met solisten en dirigenten van wereldfaam.

Eliahu Inbal dirigent

De Israëlische dirigent Eliahu Inbal (1936) studeerde viool aan de Jerusalem Academy of Music and Dance en volgde compositielessen bij Paul Ben-Haim. Leonard Bernstein was zo onder de indruk van Inbal, dat hij een studiebeurs voor hem verzorgde. Hij studeerde vervolgens aan het Conservatorium van Parijs en hij volgde lessen bij Sergiu Celibidache en Franco Ferrara in Hilversum. Sinds hij als 26-jarige de Eerste Prijs op de Internationale Dirigentenwedstrijd Guido Cantelli in Novara won, staat Inbal voor de meeste grote orkesten in Europa, de VS en Japan en is hij te gast op tal van internationale festivals.

Van 1974 tot 1990 was hij chef-dirigent van het hr-Sinfonieorchester Frankfurt, dat hij tot grote hoogte leidde. Als eerste nam hij met dit orkest de originele versies van verschillende symfonieën van Anton Bruckner op, waarvoor hij de Jahrespreis der deutschen Schallplattenkritik won.

Inbal was chefdirecteur bij La Fenice in Venetië, het Berliner Sinfonie-Orchester, het Tsjechisch Filharmonisch Orkest en het Taipei Symphony Orchestra. Hij is eredirigent van het Orchestra Nazionale della RAI en Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra. Sinds zijn debuut in 2020 staat Eliahu Inbal regelmatig voor het Antwerp Symphony Orchestra.

Lise de la Salle piano

De Franse pianiste Lise de la Salle (1986) begon haar carrière vroeg: al op haar negende maakte ze haar radiodebuut bij Radio France en op haar twaalfde won ze haar eerste grote concours, waarvan er nog vele volgden. Nog voordat ze twintig was had ze een internationale carrière en ze wordt gezien als een van de belangrijkste pianisten van haar generatie.

Als soliste trad ze op op de belangrijkste concertpodia met grote orkesten als het BBC Symphony Orchestra, London Symphony Orchestra, Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Münchner Philharmoniker, Staatskapelle Dresden, hr-Sinfonieorchester, Orchestre de Paris, Orchestre National de France, het Rotterdams Philharmonisch Orkest, Royal Stockholm Philharmonic en NHK Symphony Orchestra, Singapore Symphony Orchestra, Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra en de orkesten van Chicago, Boston, Los Angeles en Philadelphia.

Haar cd-opnames voor het label Naïve werden breed geroemd en veelvuldig onderscheiden, onder meer met een Diapason d'Or.

De Washington Post schreef verrukt over een concert: 'Het publiek moest tijdens het grootste deel van het concert eraan denken te blijven ademen... de opwindende hield pas op toen haar handen het klavier loslieten.'

GEEF OM DE TOEKOMST VAN KLASSIEK

Support klassieke talenten en geef ze het podium dat ze verdienen

AVROTROS zet zich in voor de toekomst van klassieke muziek in Nederland. We bieden jong talent een uniek podium in onze programma's op radio en tv en nemen met hen hun debuut-cd op.

Sta méé aan de basis van de nieuwe generatie topmusici en word lid. Voor € 10,- ontvang je 3x per jaar ons magazine VIRTUOOS, inclusief talent-cd (ook als stream).

Kijk op: avrotros.nl/geefomklassiek

MEER
INFORMATIE

AVROTROS

WORD LID
10,-
PER JAAR

De opmaat naar het
AVROTROS Vrijdagconcert!

PODCAST

Prelude

Goed voorbereid naar het AVROTROS Vrijdagconcert? In de podcast **Prelude** vertelt presentator Leonard Evers je iedere week meer over het aankomende concertprogramma. Met gasten en muziekfragmenten kom je alvast in de stemming voor het concert dat vrijdag klinkt in TivoliVredenburg én op NPO Klassiek. Je luistert **Prelude** via de gratis app van NPO Luister of via je favoriete podcast-app.

Luister hier

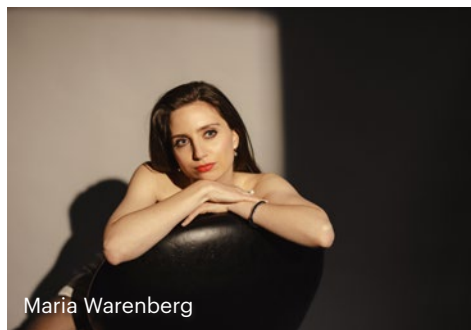
AVROTROS

npo
klassiek

Volgende CONCERTEN

Nederlandse Bachvereniging

Maria Warenberg

VRIJDAG 12 DECEMBER 2025, 20.15 UUR
TivoliVredenburg, Utrecht

Bachs **Hohe Messe**

Nederlandse Bachvereniging

Richard Egarr dirigent
Johanna Ihrig sopraan
Mary Bevan sopraan
Helen Charlston alt
Guy Cutting tenor
Matthew Brook bas

BACH Hohe Messe

bestel
hier

VRIJDAG 19 DECEMBER 2025, 20.15 UUR
TivoliVredenburg, Utrecht

AVROTROS Kerstconcert: **L'enfance du Christ**

Radio Filharmonisch Orkest
Groot Omroepkoor
Nationaal Kinderkoor
Edward Gardner dirigent
Marc Korovitch koordirigent
Irene Verburg koordirigent
Maria Warenberg mezzosopraan
Robert Murray tenor
Florian Sempey bariton
Thomas Oliemans bariton
Patrick Bolleire bas
Lucas van Lierop tenor
Jasurbek Khaydarov bas

BERLIOZ L'enfance du Christ

bestel
hier

COLOFON | PROGRAMMERING: Jorinke van Deelen PRODUCTIE: Jacinta Wetzter | PROGRAMMATOEICHTING: Alexander Klapwijk
REDACTIE: Alexander Klapwijk / Pieter Peverelli | FOTOGRAFIE: Emilie Moysson
ART DIRECTION: Norbert Croonenberg | PRODUCTIEBEGELEIDING: Regalis, Zeist

VRIJDAG 9 JANUARI 2026 **Radio Filharmonisch Orkest met Beethoven 8**

Radio Filharmonisch Orkest |
Schumann | Brahms |
Beethoven

VRIJDAG 16 JANUARI 2026 **The Planets met Symphonic Cinema**

Nationaal Jeugdorkest | Strauss |
Holst

VRIJDAG 23 JANUARI 2026 **Beethoven, Liszt & Schumann**

Radio Filharmonisch Orkest |
Beethoven | Liszt | Schumann

VRIJDAG 30 JANUARI 2026 **Karina Canellakis dirigeert Tsjaikovski en Sibelius**

Radio Filharmonisch Orkest |
Groot Omroepkoor | Sibelius |
Tsjaikovski

VRIJDAG 6 FEBRUARI 2026 **AVROTROS VIRTUOOS**

Sterre Decru | Nymphéas
Trombone Quartet | Jorian
van Nee | Monteverdi | Ravel |
Massenet | Albéniz e.a.

VRIJDAG 13 FEBRUARI 2026 **Radio Filharmonisch Orkest: Prokofjev en Mahler**

Radio Filharmonisch Orkest |
Roukens | Mahler | Prokofjev

VRIJDAG 20 FEBRUARI 2026 **Amsterdam Sinfonietta: Fauré's Requiem**

Amsterdam Sinfonietta |
Nederlands Kamerkoor |
Nystedt | Bach | Pärt |
Sjostakovitsj | Fauré

VRIJDAG 27 FEBRUARI 2026 **Filmmuziekconcert**

Nordwestdeutsche
Philharmonie | Williams | Shore |
Zimmer | Barry e.a.

VRIJDAG 6 MAART 2026 **Dvořák 9 'Uit de Nieuwe Wereld'**

Radio Filharmonisch Orkest |
Bernstein | Childs | Dvořák

VRIJDAG 13 MAART 2026 **Liederen van Haydn, Mozart en Wagner**

Radio Filharmonisch Orkest |
Cimarosa | Haydn | Stravinsky |
Mozart | Wenzelberg | Wagner |
Gershwin

VRIJDAG 20 MAART 2026 **Tsjaikovski's Pathétique**

Philzuid | Howell | Walton |
Tsjaikovski

VRIJDAG 27 MAART 2026 **Wagners Ring: An Orchestral Adventure**

Radio Filharmonisch Orkest |
Bruckner | Von Weber | Wagner

VRIJDAG 3 APRIL 2026 **Stabat Mater van Haydn**

Radio Filharmonisch Orkest |
Groot Omroepkoor | Schubert |
Haydn

VRIJDAG 10 APRIL 2026 **Anna Fedorova speelt Tsjaikovski's Pianoconcert**

Noord Nederlands Orkest |
Tsjaikovski | Sjostakovitsj

VRIJDAG 17 APRIL 2026 **Liza Ferschtman en Ivan Karizna: Brahms dubbelconcert**

Radio Filharmonisch Orkest |
Prokofjev | Brahms | Weill

VRIJDAG 24 APRIL 2026 **The Living Room: Brahms' Liebeslieder**

Groot Omroepkoor | Dianto
Reed Quintet | Brahms |
Schumann | Liszt | Mahler

VRIJDAG 22 MEI 2026 **Mendelssohns Midsummer Night's Dream**

Radio Filharmonisch Orkest |
Groot Omroepkoor | Honegger |
Debussy | Mendelssohn

VRIJDAG 29 MEI 2026 **Lorenzo Viotti & Patricia Kopatchinskaja**

Nederlands Philharmonisch
Orkest | Bach | Sjostakovitsj |
Rachmaninov

VRIJDAG 12 JUNI 2026 **Slotconcert: Karina Canellakis dirigeert Mahler 2**

Radio Filharmonisch Orkest |
Groot Omroepkoor | Mahler

WIJZIGINGEN VOORBEHOUDEN

AVROTROS VRIJDAG CONCERT

Verrassend klassiek!

avrotrosvrijdagconcert.nl

AVROTROS

{ omroep
muziek

